

P7_TA(2011)0488

Europos atominės energijos bendrijos branduolinių mokslinių tyrimų ir mokymo veiklos bendroji programa (tiesioginiai veiksmai) *

2011 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl tiesioginiais Jungtinio tyrimų centro veiksmais vykdytinos specialiosios programos, kuria įgyvendinama 2012–2013 m. Europos atominės energijos bendrijos branduolinių mokslinių tyrimų ir mokymo veiklos bendroji programa (COM(2011)0074 – C7-0078/2011 – 2011/0044(NLE))

(Konsultavimosi procedūra)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2011)0074),
  - atsižvelgdamas į Euratomo sutarties 7 straipsnį, pagal kurį Komisija konsultavosi su Parlamentu (C7–0078/2011),
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą (A7–0340/2011),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
  2. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį ir Euratomo sutarties 106a straipsnį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;
  3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
  4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
  5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai ir Komisijai.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl sprendimo 5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(5) Įgyvendinant šią specialiąją programą, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas mokslo darbuotojų judumui ir rengimui,

Pakeitimas

(5) Įgyvendinant šią specialiąją programą, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas mokslo darbuotojų judumui ir rengimui,

taip pat inovacijų skatinimui Europos Sąjungoje. Visų pirma JRC turėtų teikti reikiamus branduolinės saugos ir saugumo srities mokymus.

taip pat inovacijų skatinimui Europos Sąjungoje. Visų pirma JRC turėtų teikti reikiamus branduolinės saugos ir saugumo srities mokymus. ***Be to, JRC turėtų padėti atliekant mokymo kokybės ir veiksmingumo priežiūrą, taip pat koordinuojant esamas švietimo programas atominės energijos srityje Sąjungoje ir šalyse kandidatėse bei kaimyninėse šalyse.***

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl sprendimo 5 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(5a) Reikalingas didesnis dėmesys ir didesnės biudžeto lėšos pagrindinius branduolinius mokslinius tyrimus papildančioms iniciatyvoms, ypač susijusioms su investavimu į žmogiškąjį kapitalą ir veiksmus, kuriais siekiama spręsti įgūdžių trūkumo problemą ateinančiais metais (pvz., dotacijos branduolinės srities mokslininkams) ir dėl to prarandamų Sąjungos pirmaujančių pozicijų klausimą.

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl sprendimo 6 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(6a) 2012–2013 m. Bendrosios programos įgyvendinimas turėtų būti grindžiamas paprastumo, stabilumo, skaidrumo, teisinio tikrumo, nuoseklumo, kompetencijos ir pasitikėjimo principais, remiantis Europos Parlamento rekomendacijomis, pateiktomis jo 2010 m. lapkričio 11 d. rezoliucijoje dėl mokslinių tyrimų bendrųjų programų įgyvendinimo paprastinimo¹.

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0401.

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl sprendimo 10 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(10a) Sąjungos moksliniams tyrimams skiriamo finansavimo valdymas turėtų būti labiau pagrįstas pasitikėjimu ir tolerancija rizikai visais projektų etapais ir tuo pačiu metu lanksčiomis Sąjungos taisyklėmis užtikrinama atskaitomybė.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl sprendimo 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(11) Siekiant užkirsti kelią pažeidimams ir sukčiavimui, reikėtų imtis tinkamų – t. y. proporcingų Europos Sąjungos finansiniams interesams – priemonių, skirtų ir suteiktos finansinės paramos, ir tų lėšų panaudojimo veiksmingumui vertinti. Pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002, Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų reikėtų imtis reikiamų priemonių siekiant susigrąžinti prarastas, neteisėtai išmokėtas ar netinkamai panaudotas lėšas.

(11) Siekiant užkirsti kelią pažeidimams ir sukčiavimui, reikėtų imtis tinkamų – t. y. proporcingų Europos Sąjungos finansiniams interesams – priemonių, skirtų ir suteiktos finansinės paramos, ir tų lėšų panaudojimo veiksmingumui vertinti. ***Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas sutartinėms sąlygoms, kuriomis būtų sumažinama neįvykdymo rizika ir laipsniškas rizikos bei išlaidų perskirstymas, kurti.*** Pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002, Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos

(OLAF) atliekamų tyrimų reikėtų imtis reikiamų priemonių siekiant susigražinti prarastas, neteisėtai išmokėtas ar netinkamai panaudotas lėšas.

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl sprendimo 2 straipsnio 1 dalies c a punktą (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) eksploataavimo nutraukimas

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl sprendimo 6 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Komisija rengia specialiosios programos įgyvendinimo daugiametę darbo programą ir joje išsamiau apibūdina priede nurodytus tikslus ir mokslinius bei technologinius prioritetus, taip pat įgyvendinimo tvarkaraštį.

1. Komisija rengia specialiosios programos įgyvendinimo daugiametę darbo programą ir joje išsamiau apibūdina priede nurodytus tikslus ir mokslinius bei technologinius prioritetus, taip pat **nurodo reikalingas lėšas ir** įgyvendinimo tvarkaraštį.

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl sprendimo Priedo 3 skirsnio 3.1 punkto 3.1.1 papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Panaudoto kuro ir labai radioaktyvių branduolinių atliekų tvarkymas apima perdirbimą, apdorojimą, transportavimą, laikiną saugojimą ir geologinį laidojimą. Pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad visais minėtais etapais labai ilgai yrantys radionuklidai nepatektų į biosferą. Siekiant šių tikslų labai svarbu, kad atitinkamais laikotarpiais būtų projektuojamos, vertinamos ir funkcionuotų dirbtinių ir natūralių apsauginių apgaubų sistemos. Tai, kaip bus diegiamos šios sistemos,

Panaudoto kuro ir labai radioaktyvių branduolinių atliekų tvarkymas apima perdirbimą, apdorojimą, transportavimą, laikiną saugojimą ir geologinį laidojimą. Pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad visais minėtais etapais labai ilgai yrantys radionuklidai nepatektų į biosferą. Siekiant šių tikslų labai svarbu, kad atitinkamais laikotarpiais būtų projektuojamos, vertinamos, **stebimos** ir funkcionuotų dirbtinių ir natūralių apsauginių apgaubų sistemos. Tai, kaip bus diegiamos šios

priklauso ir nuo to, kaip kuras ir (arba) atliekos sąveikauja su geologine aplinka. Pagal šią specialiąją programą tokius tyrimus numatoma atlikti.

sistemos, priklauso ir nuo to, kaip kuras ir (arba) atliekos sąveikauja su geologine aplinka. Pagal šią specialiąją programą tokius tyrimus numatoma atlikti.

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 3 skirsnio 3.1 punkto 3.1.3 papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3.1.3. Fundamentiniai aktinoidų tyrimai

Išbraukta.

Siekiant išlikti kompetentingiems ir išsaugoti lyderio poziciją civilinių branduolinių technologijų srityje, labai svarbu plėtoti kelias sritis apimančius fundamentinius branduolinių medžiagų mokslinius tyrimus, nes naudojant tokias medžiagas galima kurti technologines inovacijas. Tam būtina žinoti, kaip vadinamieji 5f elektronų sluoksnio elementai (t. y. aktinoidai) ir junginiai reaguoja į termodinaminius parametrus (paprastai kraštutinius). Kadangi eksperimentų duomenų bazė neišsami, o modeliavimas – savaiame sudėtingas procesas, mūsų dabartinės žinios apie šiuos mechanizmus yra ribotos. Su šiais klausimais susiję fundamentiniai tyrimai labai svarbūs tam, kad būtų galima suprasti, kaip šie elementai veikia, ir toliau pirmauti šiuolaikinės kondensuotosios medžiagos fizikos srityje. Siekiant sustiprinti eksperimentinių programų poveikį, bus stengiamasi prisidėti prie pažangaus modeliavimo ir imitavimo plėtotės.

JRC vykdoma fundamentinių aktinoidų tyrimų programa išliks aktinoidų fizikos ir chemijos priešakyje, o pagrindinis jos tikslas – universitetų ir mokslinių tyrimų centrų mokslininkams sudaryti sąlygas vykdyti pasaulinio lygio eksperimentus. Tai jiems leis tirti aktinoidų medžiagų savybes ir taip tobulėti profesinėje srityje bei prisidėti prie branduolinių mokslų

pažangos.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 3 skirsnio 3.1 punkto 3.1.6 papunkčio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Sutarties II antraštinės dalies III skyriuje numatyta nustatyti pagrindinius saugos standartus, kuriais būtų užtikrinama darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsauga nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės. Sutarties 31–38 straipsniuose nustatytos taisyklės, pagal kurias apibrėžiamas valstybių narių ir Komisijos vaidmuo sprendžiant klausimus, susijusius su žmonių sveikatos apsauga, radioaktyvumo lygio aplinkoje kontrole, patekimu į aplinką *ir branduolinių atliekų tvarkymu*. Pagal Sutarties 39 straipsnį JRC padeda Komisijai atlikti šią užduotį.

Pakeitimas

Sutarties II antraštinės dalies III skyriuje numatyta nustatyti pagrindinius saugos standartus, kuriais būtų užtikrinama darbuotojų ir plačiosios visuomenės sveikatos apsauga nuo jonizuojančiosios spinduliuotės keliamos grėsmės. Sutarties 31–38 straipsniuose nustatytos taisyklės, pagal kurias apibrėžiamas valstybių narių ir Komisijos vaidmuo sprendžiant klausimus, susijusius su žmonių sveikatos apsauga, radioaktyvumo lygio aplinkoje kontrole *ir* patekimu į aplinką. **JRC, bendradarbiaudamas su savo tarptautiniais partneriais, toliau kurs radioaktyvumo aplinkoje matavimo tinklus ir nedelsdamas su visais rezultatais supažindins visuomenę.** Pagal Sutarties 39 straipsnį JRC padeda Komisijai atlikti šią užduotį.

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 3 skirsnio 3.1 punkto 3.1.6 papunkčio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Atsižvelgdamas į naują leidžiamą radionuklidų kiekį geriamajame vandenyje ir maisto sudedamosiose dalyse, JRC vystys analizinius metodus ir teiks atitinkamas pamatines medžiagas. Siekiant įvertinti pagal Sutarties 35 ir 36 straipsnius praneštų stebėjimo duomenų palyginamumą ir remti radioaktyvumo kontrolės sistemų derinimą pagal pamatines bandomąsias medžiagas, bus lyginami valstybių narių stebėjimo

Pakeitimas

Atsižvelgdamas į naują leidžiamą radionuklidų kiekį geriamajame vandenyje ir maisto sudedamosiose dalyse, JRC vystys analizinius metodus ir teiks atitinkamas pamatines medžiagas. Siekiant įvertinti pagal Sutarties 35 ir 36 straipsnius praneštų stebėjimo duomenų palyginamumą ir remti radioaktyvumo kontrolės sistemų derinimą pagal pamatines bandomąsias medžiagas, bus lyginami valstybių narių stebėjimo laboratorijose gauti duomenys. **Vykdam šią**

laboratorijose gauti duomenys.

veiklą bus atsižvelgiama į Tarybos direktyvą, kuri turi būti priimta pagal Euratomo sutarties 31 straipsnį ir kurioje bus nustatyti plačiosios visuomenės sveikatos apsaugos reikalavimai, susiję su žmonėms vartoti skirtame vandenyje esančiomis radioaktyviosiomis medžiagomis.

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl sprendimo

Priedo 3 skirsnio 3.2 punkto 3.2.1 papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

Eksplloatuojamų įrenginių branduolinė sauga ir patikimumas – sritys, kurias visada siekiama optimizuoti, kad būtų galima įveikti naujus rinkos liberalizavimo, pratęsto reaktorių veikimo ir vadinamojo branduolinės pramonės „renesanso“ lemiamus sunkumus. Siekiant išlaikyti ir pagerinti tiek vakarietiško, tiek rusiško tipo branduolinių jėgainių saugos lygį, reikia išplėtoti ir patvirtinti pažangias ir patobulintas saugos vertinimo metodikas bei atitinkamas analizines priemones. JRC atliekami kryptingi eksperimentiniai tyrimai siekiant pagerinti esminių fizikinių reiškinių ir procesų supratimą, kad būtų galima patvirtinti ir patikrinti deterministinius ir tikimybinus saugos vertinimus, grindžiamus pažangiu reaktorių procesų (reaktyvumo ir šiluminių hidraulinių) modeliavimu, veikimo metu apkraunamus ir (arba) besidėvinčius komponentus, taip pat žmogiškuosius ir organizacinius veiksnius. Be to, JRC ir toliau atliks pagrindinį vaidmenį kuriant visoms valstybėms narėms naudingą Europos informavimo apie eksploatavimo patirtį centrą ir užtikrinant jo veikimą. Šis centras teiks visoms Europos reguliavimo institucijoms naudingas temines ataskaitas specifiniais reaktorių veikimo klausimais ir sudarys palankesnes sąlygas produktyviai dalytis ir naudotis pastabomis apie darbo patirtį, kad būtų galima pagerinti

Pakeitimas

Eksplloatuojamų įrenginių branduolinė sauga ir patikimumas – sritys, kurias visada siekiama optimizuoti, kad būtų galima įveikti naujus rinkos liberalizavimo, pratęsto reaktorių veikimo ir vadinamojo branduolinės pramonės „renesanso“ lemiamus sunkumus. Siekiant išlaikyti ir pagerinti tiek vakarietiško, tiek rusiško tipo branduolinių jėgainių saugos lygį, reikia išplėtoti ir patvirtinti pažangias ir patobulintas saugos vertinimo metodikas bei atitinkamas analizines priemones. JRC atliekami kryptingi eksperimentiniai tyrimai siekiant pagerinti esminių fizikinių reiškinių ir procesų supratimą, kad būtų galima patvirtinti ir patikrinti deterministinius ir tikimybinus saugos vertinimus, grindžiamus pažangiu reaktorių procesų (reaktyvumo ir šiluminių hidraulinių) modeliavimu, veikimo metu apkraunamus ir (arba) besidėvinčius komponentus, taip pat žmogiškuosius ir organizacinius veiksnius. Be to, JRC ir toliau atliks pagrindinį vaidmenį kuriant visoms valstybėms narėms naudingą Europos informavimo apie eksploatavimo patirtį centrą ir užtikrinant jo veikimą. Šis centras teiks visoms Europos reguliavimo institucijoms naudingas temines ataskaitas specifiniais reaktorių veikimo klausimais ir sudarys palankesnes sąlygas produktyviai dalytis ir naudotis pastabomis apie darbo patirtį, kad būtų galima pagerinti

branduolinių jėginių saugą.

branduolinių jėginių saugą.
*Atsižvelgdamas į vis didėjančią
branduolinių reaktorių eksploatavimo
nutraukimo svarbą ir į susijusios rinkos
plėtrą bei į inžinerinius aspektus, JRC
taip pat stiprins savo mokslinę
kompetenciją šioje srityje. Jis į savo
programą įtrauks pagrindinius mokslinių
tyrimų ir ekspertų mokymo reaktorių
eksploatavimo nutraukimo klausimais
aspektus (metodologija, mokymas darbo
vietoje ir pagrindinių mokslinių žinių
suteikimas).*